



วารสาร

รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Journal of Political Science Suan Sunandha Rajabhat University

ISSN: 2730-3551 (Online)

ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2566

Vol. 6 No. 2 July-December 2023



วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Journal of Political Science Suan Sunandha Rajabhat University

ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2566)

Vol. 6 No. 2 (July - December 2023)

เจ้าของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ศูนย์การศึกษาจังหวัดอุดรธานี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการที่มีคุณภาพของนักศึกษาและบุคลากรทั้งภายในภายนอกสถาบัน
2. เพื่อนำเสนอและพัฒนาศักยภาพและผลงานทางวิชาการ การค้นคว้าและบทความทางวิชาการของคณาจารย์ นักวิจัย นักศึกษาและนักวิชาการภายนอก
3. เพื่อให้บริการทางสังคมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ

ขอบเขตของวารสาร

1. ขอบเขตของวารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จะครอบคลุมเนื้อหา ด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การจัดการ บริหารธุรกิจ ศิลปศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับรัฐศาสตร์
2. เนื้อหาส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดของบทความวิชาการหรือบทความวิจัยที่ส่งมาขอตีพิมพ์จะต้องไม่อยู่ในระหว่างการขอตีพิมพ์หรือเคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มาก่อนในวารสารอื่น ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
3. การส่งบทความวิชาการและบทความวิจัยนั้น สามารถส่งโดยตรงไปที่กองบรรณาธิการวารสารผ่านระบบ online Submission ที่เว็บไซต์ บทความทั้ง 2 ประเภท ซึ่งบทความที่ส่งมานั้นจะถูกส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ทำการประเมินแบบ Double-Blinded Review ก่อนที่จะพิจารณาจัดพิมพ์ในขั้นต่อไป
4. การรับบทความของวารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จะเป็นบทความที่มุ่งเน้นสร้างองค์ความรู้ แนวคิด ทฤษฎีใหม่ ๆ ช่วยขยายองค์ความรู้ในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ในทางวิชาการที่กว้าง และมีประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม

ที่ปรึกษา

รศ.ดร.ชุดิกานุจน์

ศรวิบูลย์

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผศ.ดร.ณัฐณภรณ์

เอกนราจินดาวรรณ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บรรณาธิการ

ดร.ณัฐชัย เอกนราจินดาวัดน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กองบรรณาธิการ

ศ.ดร.จำนงค์	อดิวิวัฒนสิทธิ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.ธนสุวิทย์	ทับทิมรัษฎ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
รศ.ดร.วิทยา	เมฆขำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
รศ.สิทธิพันธ์	พุทธรุ่น	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ดร.ทักษิณา	แสนเย็น	มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น
ดร.จิตาภา	เร่งมีศรีสุข	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ดร.สมพงษ์	เกษานุช	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ดร.พงศ์สฎา	เฉลิมกลิ่น	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ดร.ธีร์ดนัย	กัปโก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ดร.กาญจนา	โพธิวิชยานนท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กำหนดการตีพิมพ์เผยแพร่: วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พิมพ์เผยแพร่ 2 ฉบับต่อปี

ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มิถุนายน

ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม

การเผยแพร่

จัดส่งให้ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผู้ที่สนใจสามารถค้นหาที่

<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/polssru>

ติดต่อกองบรรณาธิการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ศูนย์การศึกษาจังหวัดอุดรธานี

707 ม.3 ถ.เลี้ยวเมืองอุดรธานี-สามพร้าว ต.สามพร้าว อ.เมือง จ.อุดรธานี 41000

โทรศัพท์: 042-129556, 097-9359356 โทรสาร: 042-129662

Website: <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/polssru>

E-mail: touch_life@outlook.co.th

บทความทุกเรื่องที่ดีพิมพ์ได้จะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวน 2 ท่าน
ทัศนะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารฉบับนี้เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน ไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของบรรณาธิการ

การพัฒนากระบวนการผลิตไม้กวาดดอกหญ้าวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพสตรี ทำไม้กวาดดอก แฉะบ้านโคกสี	175
Development of the Grass Broom Production Process Community Enterprise Women's Group Make a Broom Phragmites Ban Khok Si	
ศรายุทธ ขวัญเมือง, อมรรัตน์ หมั่นจิตน้อย, นภัสวรรณ คุ่มครอง	
Srayut Kuanmuang, Amornrat Muenjitnoy, Napassawan Kumklong	
คุณลักษณะของผู้สอบบัญชีและทักษะวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบ บัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพและคุณลักษณะของผู้สอบบัญชีและทักษะวิชาชีพบัญชี ปริมณฑล	185
The Characteristics of Auditors and Professional Accounting Skills Affect the Quality of The Audit Report of Auditors in Bangkok Metropolitan Regions	
อลิขญา อยู่สวัสดิ์, พรรณทิพย์ อย่างกลั่น	
Alichaya Usawas, Phanthip Yangklan	
การรับรู้ถึงประโยชน์ที่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีและการตัดสินใจเลือกใช้โปรแกรม สำเร็จรูปทางการบัญชีของนักวิชาการเงินและบัญชี กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข	200
Perceived of Usefulness affect Technology Acceptance and Decision to Use Accounting Software Package of Finance and Accounting Analyst Department of Disease Control, Ministry of Public Health	
ณิกานต์ อินทร์จันทร์, ดารณี เอื้อชนะจิต	
Nichakan Injan, Daranee Uachanachit	
ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนในการบริหารสินทรัพย์ ความสามารถในการบริหารหนี้สิน และ ความสามารถในการทำกำไรที่ส่งผลต่อเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง ประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ	212
The Relationship Between the Ratio of Asset Management, Debt Management Ability, and Profitability Affects the Dividends of Companies Listed on the Stock Exchange of Thailand in the Service Industry Group	
ศศลักษณ์ ปวงสุข, มัตติมา กรงเต็น	
Sasaluk Pongsook, Mattima Krongten	

คุณลักษณะของผู้สอบบัญชีและทักษะวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการ
ตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและคุณลักษณะของผู้สอบบัญชีและ
ทักษะวิชาชีพบัญชีปริมณฑล

The Characteristics of Auditors and Professional Accounting Skills
Affect the Quality of The Audit Report of Auditors in Bangkok
Metropolitan Regions

อลิขญา อยู่สวัสดิ์¹ และ พรรณทิพย์ อย่างกลั่น²
Alichaya Usawas¹ and Phanthip Yangklan²

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม^{1,2}

Faculty of Accountancy, Sripatum University, Thailand^{1,2}

E-mail: alichayabam@gmail.com¹

Received: June 29, 2022

Revised: December 25, 2023

Accepted: December 26, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะของผู้สอบบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และ 2) ศึกษาทักษะวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่อยู่ในพื้นที่เดียวกัน จำนวน 384 คนใช้สูตร ทาโร่ ยามาเน่ เป็นการวิจัยแบบปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า 1) โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ด้านความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก และคือด้านความเป็นอิสระ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านความเที่ยงธรรม อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการเก็บรักษาความลับ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านความรู้ความสามารถ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และ 2) ทักษะวิชาชีพของบัญชีมีอิทธิพลทางบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบบัญชีในพื้นที่เดียวกัน ในทางสถิติความถดถอยเชิงพหุคูณ ผู้สอบบัญชีมีอิทธิพลทางบวกในความถูกต้อง ความชัดเจน ความกะทัดรัด ความคิดสร้างสรรค์ และความทันเวลาของรายงานการตรวจสอบบัญชีที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 และ 0.05

คำสำคัญ: คุณลักษณะของผู้สอบบัญชี; ทักษะวิชาชีพบัญชี; คุณภาพของรายงานการตรวจสอบบัญชี

Abstract

The objectives of this research are: 1) To study the characteristics of auditors that impact the quality of audit reports for certified public accountants in Bangkok and the surrounding areas. And 2) To examine the professional accounting skills that influence the quality of audit reports prepared by auditors for certified public accountants in Bangkok and the surrounding areas. The sample group included 384 certified public accountants residing in the same area, constituting a quantitative study. Data was collected using a questionnaire as a tool. Descriptive statistics, including mean, percentage, standard deviation, and multiple regression analysis, were employed for data analysis.

The research results indicated that: 1) the majority of respondents hold opinions about the characteristics of certified public accountants at a high level. When assessing individual aspects in descending order, transparency was found to have a high average level, followed by independence at a high level. Next was the aspect of fairness, which was also at a high level, followed by confidentiality with an average at a high level, and finally, the aspect of knowledge and ability, with an average at a high level. And 2) Professional accounting skills have a positive influence on the quality of audit reports in the same area. Through multiple regression analysis, auditors were found to positively impact accuracy, clarity, conciseness, creativity, and the timeliness of audit reports at a statistical significance level of 0.01 and 0.05.

Keywords: Qualifications of Auditors; Accounting Professional Skills; Quality of Audit Reports

บทนำ

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและหน้าที่การสอบบัญชีมีบทบาทในการดำเนินงานของทุกธุรกิจที่มีรายได้ถึงเกณฑ์ที่ต้องนำส่งภาษีและมีการจัดการการเงินและรายงานทางการเงินรวมถึงการแสดงความเห็นในงบการเงินว่างบการเงินที่องค์กรหรือธุรกิจจัดทำขึ้นนั้น มีการปฏิบัติไปตามมาตรฐานรายงานทางการเงินหรือไม่ ซึ่งการคัดเลือกผู้สอบหรือการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีนั้นจะต้องได้รับความเห็นชอบจากหุ้นส่วนหรือคณะกรรมการบริษัทและผู้สอบบัญชีที่จะเข้ามาสอบบัญชีที่จะได้รับการแต่งตั้งนั้นจะต้องเป็นบุคคลภายนอก ไม่ใช่บุคคลภายในบริษัท รวมถึงมีส่วนได้เสียในบริษัท จึงจะสามารถเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ผู้สอบบัญชีของบริษัทนั้นได้ การตรวจสอบบัญชีนั้นจะต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ มีทักษะ และคุณลักษณะ เทคนิคหรือความเชี่ยวชาญในสถานการณ์ด้านต่าง ๆ ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (จันทร์ทา มั่งค้ำมี, 2562) เพื่อให้ได้หลักฐานการตรวจสอบบัญชีที่สมบูรณ์และถูกต้อง มีกระบวนการของการรวบรวมและการ



ประเมินหลักฐานเกี่ยวกับสารสนเทศเพื่อระบุและรายงานเกี่ยวกับระดับความสอดคล้องต้องกันของสารสนเทศกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้และการสื่อสารผลลัพธ์ให้ผู้ใช้งบการเงิน

การสอบบัญชีควรปฏิบัติโดยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีความเป็นอิสระ การสอบบัญชีเกี่ยวข้องกับเรื่องต่อไปนี้คือการรวบรวมและการประเมินหลักฐาน (Accumulating and Evaluating Evidence) หลักฐานการสอบบัญชี ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงใดๆ ที่ผู้สอบบัญชีได้รับ และใช้เป็นเกณฑ์ในการสรุปว่าข้อมูลหรือสารสนเทศที่ตรวจสอบนั้นแสดงไว้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผู้สอบบัญชีมีหน้าที่รวบรวมหลักฐานการสอบบัญชีให้เพียงพอและเหมาะสม โดยใช้วิธีการตรวจสอบและประเมินหลักฐานการสอบบัญชีเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการรายงาน สารสนเทศและเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (Information and Established Criteria) สารสนเทศที่ตรวจสอบควรอยู่ในรูปแบบที่สามารถพิสูจน์ได้ (Verifiable Form) และมีเกณฑ์ หรือมาตรฐานที่ผู้สอบบัญชีสามารถนำมาใช้ประเมินสารสนเทศดังกล่าวได้ (ศุภามณ จันทร์สกุล, 2557) เกณฑ์ที่ผู้สอบบัญชีใช้ในการประเมินขึ้นอยู่กับลักษณะของสารสนเทศที่ตรวจสอบ เช่น การตรวจสอบงบการเงินจะใช้เกณฑ์ที่เรียกว่า "มาตรฐานการรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Standards: FRS)"

แต่ถ้าเป็นการตรวจสอบภาษีอากรจะใช้เกณฑ์ที่เรียกว่า "ประมวลรัษฎากร" (หรือกฎหมายภาษีอากร) มาตรฐานการรายงานทางการเงิน (FRS) มาตรฐานและการตีความที่ออกโดยคณะกรรมการและมาตรฐานการบัญชี ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และมาตรฐานการบัญชีการตีความ มาตรฐานการรายงานทางการเงินและการตีความมาตรฐานการบัญชีแต่ละเรื่อง เดิมผู้สอบบัญชีเรียกมาตรฐานการรายงานทางการเงินว่า "หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป" (Generally Accepted Accounting Principles : GAAP) ส่วนนักบัญชีนั้นเดิมเรียกมาตรฐานการรายงานทางการเงินว่า "มาตรฐานการบัญชี" (Accounting Standards: AS) (อัมพร เทียงตระกูล, (2557)

คุณภาพรายงานการตรวจสอบบัญชี คือการที่ไม่พบข้อผิดพลาดในงบการเงินถ้าหากผู้สอบบัญชีละเลยต่อข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น อาจส่งผลให้งบการเงินมีข้อผิดพลาดมีผลกระทบต่อผู้ใช้งบการเงินและอาจทำสื่อได้ว่าผู้สอบบัญชีไม่มีความสามารถ ไม่มีคุณภาพการแบ่งคุณภาพการสอบบัญชีประกอบด้วยความถูกต้อง (Accuracy) ความเที่ยงธรรม (Objectiveness) ความชัดเจน (Clearness) ความกะทัดรัด (Conciseness) ความสมบูรณ์ (Completion) ความทันกาล (Timeliness) เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินมีความเชื่อมั่นในงบที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็น ผู้สอบบัญชีจะต้องสร้างความเชื่อมั่น ความน่าเชื่อถือ ความถูกต้องและรวมถึงการทันต่อเวลาต่อผู้ใช้งบการเงิน ตลอดจนเพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจที่จะนำงบการเงินมาพิจารณาในด้านการลงทุนต่าง ๆ (ทิพวรรณ ศิริมาตร, (2555)

ผู้วิจัยศึกษาคุณลักษณะและทักษะของผู้สอบบัญชี และผลกระทบต่อคุณภาพรายงานการตรวจสอบบัญชีในกรุงเทพและปริมณฑล เพื่อปรับปรุงคุณภาพการสอบบัญชีในพื้นที่นี้ และพัฒนาคุณลักษณะและทักษะของผู้สอบบัญชีเพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงานและรายงานการตรวจสอบบัญชีในอนาคตและปรับปรุงคุณภาพการสอบบัญชีในพื้นที่นี้และปริมณฑลให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้สอบบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพและปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาทักษะวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีของ
ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพและปริมณฑล

สมมติฐานงานวิจัย

1. คุณลักษณะของผู้สอบบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความถูกต้อง
2. คุณลักษณะของผู้สอบบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความชัดเจน
3. คุณลักษณะของผู้สอบบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความกะทัดรัด
4. คุณลักษณะของผู้สอบบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความคิดสร้างสรรค์
5. คุณลักษณะของผู้สอบบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความทันเวลา
6. ทักษะวิชาชีพบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความถูกต้อง
7. ทักษะวิชาชีพบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความชัดเจน
8. ทักษะวิชาชีพบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความกะทัดรัด
9. ทักษะวิชาชีพบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความคิดสร้างสรรค์
10. ทักษะวิชาชีพบัญชีส่งผลทางบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความทันเวลา ควรใช้ทางแทนเชิง

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของการสอบบัญชี

จรรยา มีสิน (2556) ให้ความหมายไว้ว่า การสอบบัญชี หมายถึง การรวบรวมข้อมูลและหลักฐานการตรวจสอบ ประเมินหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ เพื่อระบุและรายงานที่เกี่ยวข้องกับระดับความสอดคล้องกัน





ปฏิบัติงานโดยใช้หลักการทางบัญชีของสารสนเทศนั้นกับหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ และการสื่อสารผลลัพธ์ให้ผู้ใช้ที่สนใจ การสอบบัญชี ควรปฏิบัติโดยบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และอิสระ โดยการตรวจสอบงบการเงินจะใช้ หลักเกณฑ์ที่เรียกว่า หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

ณัฐธิดา จินมอญ (2559) ได้กล่าวว่า ลักษณะของคุณภาพการสอบบัญชี (Audit Quality) สามารถวัดจากรายงานการสอบบัญชีที่มีลักษณะคุณภาพที่มีมาตรฐาน โดยการนำแนวคิดที่ได้จาก หลักเกณฑ์หรือข้อกำหนดตามมาตรฐานการตรวจสอบบัญชี (มณจิรา กิจสัมพันธ์วงศ์, 2550) ประกอบด้วย ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันกาล

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2555) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยทักษะวิชาชีพ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการ เชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ได้แก่ 1) ทักษะทางปัญญา ทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีสามารถแก้ไขปัญหา ตัดสินใจ และใช้ดุลยพินิจที่ดีแก้ไขสถานการณ์ที่ซับซ้อนขององค์กรได้ ทักษะเหล่านี้มักได้มาจากการศึกษาทั่วไปในภาพกว้าง ทักษะทางปัญญาที่จำเป็นต้องประกอบด้วยทุกเรื่อง 2) ทักษะด้านเทคนิคทั่วไปและเทคนิคเฉพาะเกี่ยวกับวิชาชีพ ประกอบด้วยทักษะ ทั่วไปและทักษะเฉพาะเจาะจงสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี 3) ทักษะส่วนบุคคล คือ ทักษะคิดและพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีการพัฒนาทักษะเหล่านี้ จะช่วยการเรียนรู้ และปรับคุณลักษณะเฉพาะบุคคล 4) ทักษะในการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น จะช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทำงานร่วมกับคนอื่นในองค์กร ได้ดี รับและส่งผ่านสารสนเทศได้ การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ ส่วนประกอบของทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และ 5) ทักษะด้านการจัดการทางธุรกิจและองค์กร มีความสำคัญเพิ่มขึ้นต่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีซึ่งจะมีการเรียกร้องให้เป็นแสดงบทบาทเชิงรุกในการจัดการองค์กร

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การควบคุมการสอบบัญชีหมายถึง กระบวนการ ตรวจสอบที่ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นของรายงานในงบการเงิน ว่ามีคุณภาพตามมาตรฐานการสอบบัญชีและเอกสารหลักฐาน นำเชื่อถือการปฏิบัติงานมีการปฏิบัติตามระบบที่กำหนดไว้

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา เรื่อง คุณลักษณะของผู้สอบบัญชีและทักษะวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพและปริมณฑล เป็นการศึกษาในเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพและปริมณฑล จำนวน 9,915 คน (สภาวิชาชีพบัญชี 8 มีนาคม 2566) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพและปริมณฑล โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่ายและใช้สูตร ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับ

ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมรับความคลาดเคลื่อนในการเลือกตัวอย่างร้อยละ 5 ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จำนวนทั้งสิ้น 384 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้ ตอนที่1แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นการวัดข้อมูลประเภทมาตรานาม บัญญัติ (Nominal Scale) และเรียงลำดับ (Ordinal Scale) ตอนที่ 2 ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สอบบัญชี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตอนที่ 3 ความเห็นเกี่ยวกับทักษะวิชาชีพบัญชี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตอนที่ 4 ความเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยครอบคลุม เนื้อหา ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความทันเวลา ตอนที่ 5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด เป็นส่วนที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 384 ชุด เพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเท่ากับกับจำนวนที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีวิธีการ 1) แจกแบบสอบถามและชี้แจงวิธีการตอบแบบสอบถามที่ถูกต้องให้ผู้ตอบแบบสอบถามทราบถึงวัตถุประสงค์ 2) เก็บรวบรวมข้อมูล 3) นำข้อมูลของแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง และนับให้เท่ากับกลุ่มตัวอย่าง กรณีไม่ครบผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามใหม่อีกครั้งเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน 4) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อแจกแจงความถี่ (Frequency) สถิติค่าร้อยละ (Percentage) สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลเบื้องต้น ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ว่ามีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะของผู้สอบบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพและปริมณฑล

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะของผู้สอบบัญชีโดย

คุณลักษณะของผู้สอบบัญชี	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล



ด้านความโปร่งใส	4.80	0.25	มาก
ด้านความเป็นอิสระ	4.80	0.25	มาก
ด้านความเที่ยงธรรม	4.15	0.54	มาก
ด้านการเก็บรักษาความลับ	4.07	0.56	มาก
ด้านความรู้ความสามารถ	4.00	0.58	มาก
โดยภาพรวม	4.15	0.32	มาก

จากตาราง 1 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่า ด้านความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.80$) อยู่ในระดับมาก และคือด้านความเป็นอิสระ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.80$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านความเที่ยงธรรม ($\bar{x} = 4.15$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการเก็บรักษาความลับ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.07$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านความรู้ความสามารถ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.00$) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. ทักษะวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพและปริมณฑล

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะวิชาชีพบัญชี

ทักษะวิชาชีพบัญชี	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
ทักษะความปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร	4.90	0.20	มาก
ทักษะเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน	4.92	0.18	มาก
ทักษะทางองค์การและการจัดการธุรกิจ	4.94	0.18	มาก
โดยภาพรวม	4.92	0.14	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะวิชาชีพบัญชี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.92$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่าทักษะทางองค์การและการจัดการธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.94$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ทักษะเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน อยู่ในระดับมาก และทักษะความปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร ($\bar{x} = 4.90$) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบบัญชี
ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพของรายงานการตรวจสอบบัญชี

คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
ด้านความถูกต้อง	4.90	0.20	มาก
ด้านความชัดเจน	4.94	0.12	มาก
ด้านความกะทัดรัด	4.95	0.14	มาก
ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.90	0.21	มาก
ด้านความทันเวลา	4.90	0.16	มาก
โดยภาพรวม	4.92	0.86	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.92$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่า ด้านความกะทัดรัด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.95$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านความชัดเจน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.94$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.90$) รองลงมาคือด้านความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.90$) อยู่ในระดับมาก และด้านความทันเวลา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.90$) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐาน
 ตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้สอบบัญชีส่งผลกระทบต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพและปริมณฑล





คุณลักษณะ ของผู้สอบ บัญชี	คุณภาพของรายงานการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล										จาก
	ด้าน ความ ถูกต้อง		ด้าน ความ ชัดเจน		ด้าน ความ กะทัดรัด		ด้าน ความคิด สร้างสรรค์		ด้าน ความ ทันเวลา		VIF.
ด้านความ โปร่งใส	.178	.000**	.537	.012*	.153	.001**	.168	.000**	.178	.000**	1.531
ด้านความ เป็นอิสระ	.167	.000**	.163	.005**	.171	.000**	.134	.017*	.167	.000**	1.633
ด้านความ เที่ยงธรรม	.186	.001**	.152	.002**	.424	.000**	.146	.010**	.055	.330	2.212
ด้านการเก็บ รักษาความลับ	.317	.000**	.089	.121	.046	.422	.105	.026*	.186	.001**	2.350
ด้านความรู้ ความสามารถ	.055	.330	.857	.000**	.086	.135	.444	.000**	.317	.000**	2.231

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 พบว่า ค่า VIF (Variance Inflation Factors) มีค่าอยู่ระหว่าง 1.531 - 2.350 ซึ่งไม่เกิน 10 ตามเกณฑ์ดังนั้น สรุปได้ว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน และเมื่อนำไปวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า

1. คุณลักษณะของผู้สอบบัญชี ด้านความโปร่งใส ด้านความเป็นอิสระ ด้านความเที่ยงธรรม ด้านการเก็บรักษาความลับ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชี ด้านความถูกต้อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ยกเว้น คุณลักษณะของผู้สอบบัญชี ด้านความรู้ความสามารถ ไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความถูกต้อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. คุณลักษณะของผู้สอบบัญชี ด้านความเป็นอิสระ ด้านความเที่ยงธรรม และด้านความรู้ความสามารถ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความชัดเจน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คุณลักษณะของผู้สอบบัญชี ด้านโปร่งใส มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น คุณลักษณะของผู้สอบบัญชี ด้านการเก็บรักษาความลับ ไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. คุณลักษณะของผู้สอบบัญชี ด้านความโปร่งใส ด้านความเป็นอิสระ ด้านความเที่ยงธรรม มีอิทธิพลเชิงบวกคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความกะทัดรัด มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ยกเว้น คุณลักษณะของผู้สอบบัญชี ด้านการเก็บรักษาความลับ และด้านความรู้ความสามารถ ไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความกะทัดรัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. คุณลักษณะของผู้สอบบัญชี ด้านความโปร่งใส ด้านความเที่ยงธรรม และด้านความรู้ความสามารถ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คุณลักษณะของผู้สอบบัญชี ด้านความเป็นอิสระ และด้านการเก็บรักษาความลับ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. คุณลักษณะของผู้สอบบัญชี ด้านความโปร่งใส ด้านความเป็นอิสระ ด้านการเก็บรักษาความลับ และด้านความรู้ความสามารถ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความทันเวลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ยกเว้น คุณลักษณะของผู้สอบบัญชี ด้านความเที่ยงธรรม ไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความทันเวลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับทักษะวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพและปริมณฑล

ทักษะวิชาชีพบัญชี	คุณภาพของรายงานการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล										
	ด้านความถูกต้อง		ด้านความชัดเจน		ด้านความกะทัดรัด		ด้านความคิดสร้างสรรค์		ด้านความทันเวลา		VIF.
ทักษะความรู้ความเข้าใจกับผู้อื่นและการสื่อสาร	.353	.000**	.330	.000**	.273	.000**	.343	.000**	.330	.000**	1.965
ทักษะเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน	.269	.000**	.382	.000**	.265	.000**	.268	.000**	.382	.000**	2.321
ทักษะทางองค์การและการจัดการธุรกิจ	.180	.000**	.156	.000**	.291	.000**	.181	.000**	.156	.000**	2.433

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มี

จากตารางที่ 5 พบว่า ค่า VIF (Variance Inflation Factors) มีค่าอยู่ระหว่าง 1.965 - 2.433 ซึ่งไม่เกิน 10 ตามเกณฑ์ ดังนั้น สรุปได้ว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน และเมื่อนำไปวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า

1. ทักษะวิชาชีพบัญชี ทักษะความรู้ความเข้าใจกับผู้อื่นและการสื่อสาร ทักษะเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน และทักษะทางองค์การและการจัดการธุรกิจ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความถูกต้อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01



2. ทักษะวิชาชีพบัญชี ทักษะความสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร ทักษะเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน และทักษะทางองค์การและการจัดการธุรกิจ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความชัดเจน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ทักษะวิชาชีพบัญชี ทักษะความสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร ทักษะเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน และทักษะทางองค์การและการจัดการธุรกิจ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความกะทัดรัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ทักษะวิชาชีพบัญชี ทักษะความสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร ทักษะเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน และทักษะทางองค์การและการจัดการธุรกิจ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5. ทักษะวิชาชีพบัญชี ทักษะความสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร ทักษะเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน และทักษะทางองค์การและการจัดการธุรกิจ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความทันเวลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

อิทธิพลของคุณลักษณะของผู้สอบบัญชี ที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพและปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะของผู้สอบบัญชี ด้านความโปร่งใส ด้านความเป็นอิสระ ด้านความเที่ยงธรรม ด้านการเก็บรักษาความลับ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ (กิตติคม จินเจริญ, 2560) เรื่องอิทธิพลของความรู้ความสามารถ คุณลักษณะหลักฐานการสอบบัญชีที่ดี และความสามารถทางการบริหารงานที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย พบว่า คุณลักษณะหลักฐานในการสอบบัญชีที่ดีและความสามารถทางการบริหารงาน มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง

2. คุณลักษณะของผู้สอบบัญชี ด้านความเป็นอิสระ ด้านความเที่ยงธรรม และด้านความรู้ความสามารถ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ (ธัญญา คหาปนะ, 2566) ผลการวิจัยจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ประกอบด้วย ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านเที่ยงธรรม ความเป็นอิสระ ซื่อสัตย์สุจริต ด้านจรรยาบรรณต่อ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ และ ด้านจรรยาบรรณทั่วไปที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วย ด้านความกะทัดรัด ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้าน ความสมบูรณ์ และด้านความทันต่อเวลา

3. คุณลักษณะของผู้สอบบัญชี ด้านความโปร่งใส ด้านความเป็นอิสระ ด้านความเที่ยงธรรม มีอิทธิพลเชิงบวกคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีด้านความกะทัดรัด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของทิพวรรณ ศิริมาตร (2555) ที่ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของลักษณะหลักฐานการบัญชีที่ดีที่มี

ต่อคุณภาพ การสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทยผลการวิจัยพบว่า (1) คุณลักษณะหลักฐาน การสอบบัญชีที่ดี ด้านความเชื่อถือได้มีความสัมพันธ์และอิทธิพลเชิงบวกกับคุณภาพการสอบ บัญชีโดยรวม ด้านความเที่ยงธรรม และด้านความถูกต้อง (2) คุณลักษณะหลักฐานการสอบบัญชีที่ดีด้านความเกี่ยวพัน มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมด้าน ด้านความเที่ยงธรรม ความชัดเจน ด้านความทันกาล และด้านความกะทัดรัด และ (3) คุณลักษณะ หลักฐานการสอบบัญชีที่ดีด้านความมี ประโยชน์มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม ด้านความสร้างสรรค์

4. คุณลักษณะของผู้สอบบัญชี ด้านความโปร่งใส ด้านความเที่ยงธรรม และด้านความรู้ความสามารถ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชี ด้านความคิด สร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับ (มนัสนันท์ กิตติเจริญภาคิน, 2564) ความสามารถทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพของ รายงาน การตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ประกอบด้วย ความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และการมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการ ตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตใน เขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ด้านความทันต่อ เวลา ด้านความถูกต้อง ด้านความกะทัดรัด ความชัดเจน ด้านความสมบูรณ์ และด้านความคิดสร้างสรรค์

5. คุณลักษณะของผู้สอบบัญชี ด้านความโปร่งใส ด้านความเป็นอิสระ ด้านการเก็บรักษาความลับ และด้านความรู้ความสามารถ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของ ผู้สอบบัญชี ด้านความทันเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ (สุนิษา ธงจันทร์, 2552) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของ คุณลักษณะทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย ผู้สอบบัญชีภาษี อากร มีความคิดเห็น ด้วยเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะทางวิชาชีพโดยรวม และเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากได้แก่ ด้าน จรรยาบรรณวิชาชีพทั่วไป และด้านการใช้วิจารณญาณในการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ และด้านการประยุกต์ใช้มาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพการ สอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความ กะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันกาล

6. ทักษะวิชาชีพบัญชี ทักษะความสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร ทักษะเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน และทักษะทางองค์การและการจัดการธุรกิจ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและ รับรองบัญชีของผู้สอบบัญชี ด้านความถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ (วณิชมา ผาอำนาจ, 2562) พบว่า ทักษะทาง องค์การและการจัดการธุรกิจ ทักษะทางวิชาชีพ ซึ่งประกอบไปด้วยทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาชีพเชิง ปฏิบัติงานและหน้าที่ และทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร มี อิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของ ผู้สอบบัญชีภาษีอากร แสดงให้เห็นว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มี ทักษะทางวิชาชีพส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพบัญชี

7. ทักษะวิชาชีพบัญชี ทักษะความสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร ทักษะเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน และทักษะทางองค์การและการจัดการธุรกิจ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและ รับรองบัญชีของผู้สอบบัญชี ด้านความชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ญัฐฐิตา จินมอญ (2560) พบว่า



ความสัมพันธ์ของความเป็นมืออาชีพกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ความเป็นมืออาชีพ ด้านการ เรียนรู้อย่างชาญฉลาดมีไหวพริบ มีเทคนิคด้านการปฏิบัติหน้าที่ ด้านความสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร มี อิทธิพลเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี แต่ทักษะด้านการจัดการองค์กร ไม่มีอิทธิพลต่อ คุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี รวมถึงสร้างข้อได้เปรียบในวิชาชีพสอบบัญชี เพื่อปรับปรุงและพัฒนา งานสอบบัญชีให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

8. ทักษะวิชาชีพบัญชี ทักษะความสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร ทักษะเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน และทักษะทางองค์การและการจัดการธุรกิจ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและ รับรองบัญชีของผู้สอบบัญชี ด้านความกะทัดรัด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของจารินยา แก้วสุริยะ (2560) ทำการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของคุณภาพในการสอบบัญชีและความต่อเนื่องในการสอบทานงานสอบบัญชีที่มี ต่อความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย พบว่าความน่าเชื่อถือในการสอบ บัญชี ได้แก่ ความเป็นจริงของข้อมูลและสามารถตรวจสอบได้ ความเป็นอิสระและเที่ยงธรรม มีศักยภาพใน การสอบบัญชี และจรรยาบรรณต่อผู้มีส่วนได้เสีย มีอิทธิพลเชิงบวกต่อ ความกะทัดรัด

9. ทักษะวิชาชีพบัญชี ทักษะความสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร ทักษะเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน และทักษะทางองค์การและการจัดการธุรกิจ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและ รับรองบัญชีของผู้สอบบัญชี ด้านความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับ (จุฬาลักษณ์ นอนิล, 2557) ความคิด สร้างสรรค์ของผู้สอบบัญชีมีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ความคิดสร้างสรรค์ของผู้สอบบัญชี ได้แก่ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดละเอียดละออ มีผลกระทบเชิงบวกต่อ คุณภาพในการสอบบัญชีทั้ง ความกะทัดรัด ความชัดเจน ความคิดสร้างสรรค์ ความถูกต้อง ความ เที่ยงธรรม ความทันกาล และความสมบูรณ์

10. ทักษะวิชาชีพบัญชี ทักษะความสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร ทักษะเชิงปฏิบัติและหน้าที่ งาน และทักษะทางองค์การและการจัดการธุรกิจ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและ รับรองบัญชีของผู้สอบบัญชี ด้านความทันเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ (พจณี ศรีสุนนท์, 2560) ทำการศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสอบบัญชีและคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบ บัญชีสหกรณ์ พบว่า ความ น่าเชื่อถือในการสอบบัญชี ได้แก่ ความเป็นจริงของข้อมูลที่ทำกรสอบบัญชีและสามารถตรวจสอบได้ ความ เป็นอิสระและเที่ยงธรรม ศักยภาพในการสอบบัญชีและจรรยาบรรณต่อผู้มีส่วนได้เสีย ส่งผลกระทบบวกต่อ ความทันกาล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. เจ้าของธุรกิจหรือผู้บริหารสามารถใช้ผลการศึกษานี้เป็นแนวทางในการประเมินคุณลักษณะและ ทักษะวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่จะเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในงานสอบบัญชี เพื่อให้การตรวจสอบบัญชี เป็นไปตามมาตรฐานบัญชีและมีความถูกต้อง ทันเวลา และครบถ้วนสมบูรณ์

2. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตสามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีให้มีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี และตรงตามมาตรฐานบัญชีตามวัตถุประสงค์ของเจ้าของธุรกิจหรือผู้บริหาร

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยในด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชี หรือเพิ่มตัวแปร เพื่อให้มีความสมบูรณ์ และครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษา กลุ่มตัวอย่างในเขตอื่น ๆ ซึ่งอาจมีผลให้ผลการศึกษาดูแตกต่างกันออกไป และสามารถเป็นตัวแทนได้ครอบคลุมทุกกลุ่มตัวอย่างมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กิตติคม จินห์เหรียญ. (2560). อิทธิพลของความรู้ความสามารถ คุณลักษณะหลักฐานการสอบบัญชี ที่ดี และความสามารถทางการบริหารงานที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- จารินยา แก้วสุริยา. (2560). ผลกระทบของคุณภาพในการสอบบัญชีและความต่อเนื่องในการสอบทานงานสอบบัญชีที่มีต่อความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จุฬาลักษณ์ นอนิล. (2557). ผลกระทบของความรับผิดชอบทางการสอบบัญชีที่ดีที่มีต่อความน่าเชื่อถือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. (ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสารคาม.
- จันทร์ทา มั่งคามี. (2562). การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรสำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภายใต้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ณัฐธิดา จินมอญ, วัฒนา ยืนยง และปานฉัตร อาการักษ์. (2559). ความเป็นมืออาชีพกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่, 9(2), 101-112.
- ธัญญา คหาปนะ. (2566). จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้. (การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- พจน์ ศรีสุนนท์. (2560). การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสอบบัญชีและคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์. (การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- รัตติยา วงศรีลา. (2560). ผลกระทบสมรรถนะการสอบบัญชีที่มีต่อคุณภาพงบการเงินของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตกรุงเทพมหานคร. (การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- มนัสนันท์ กิตติเจริญภาคิน. (2564). ความสามารถทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร. (การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.



วณิชมา ผาอำนาจ. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีภาษีอากรในเขตกรุงเทพมหานคร.

(การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ศุภามณ จันทร์สกุล. (2557). ยุคสมัยของการประเมินผลและแนวคิดทฤษฎีของนักประเมิน. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*, 8(1), 68-78.

สภาวิชาชีพบัญชี. (2561). *สรุปสาระสำคัญของจรรยาบรรณสภาวิชาชีพบัญชี*. ค้นเมื่อ 17 ธันวาคม 2565, จาก <http://www.tfac.or.th/Article/Detail/66981>

สุนิษา ธงจันทร์. (2552). ผลกระทบของคุณลักษณะทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 1(1), 76-90.

